

การยางแห่งประเทศไทย
Rubber Authority of Thailand

แปลงยางพารา grp.กลาง มะปรางมัน ปัตตานี จำกัด ต.ช้างให้ตก อ.โคกโพธิ์ จ.ปัตตานี

พื้นที่
1,881 ไร่

- พื้นที่เป็นที่ลุ่มและเนินเขา
- พื้นที่ติดกับอุทยานแห่งชาติน้ำตกทรายขาว
- แหล่งน้ำธรรมชาติ จากอุทยานแห่งชาติ น้ำตกทรายขาว ไหลผ่านคลองไส้ไก่ที่มี กระจายอยู่ในพื้นที่
- อ่างเก็บน้ำ 1 แห่ง ได้แก่ อ่างเก็บน้ำ บ้านปุหรณ

คน
556 ราย

ตำบลช้างให้ตก
อำเภอโคกโพธิ์
จังหวัดปัตตานี

สถานะกลุ่ม

สหกรณ์การเกษตร กรป. กลาง
มะปรางมัน ปัตตานี จำกัด

รูปแบบการรวมกลุ่ม

- จัดหาสินค้ามาจำหน่าย
- ธุรกิจสินเชื่อ
- เงินรับฝากสมาชิก
- เชื่อมโยงเครือข่ายกับสหกรณ์อื่น ในรูปแบบเงิน
- ส่งเสริมกลุ่มอาชีพของสหกรณ์

สถานการณ์การผลิต

- น้ำยางสด / ยางก้อนถ้วย
- ปริมาณน้ำยางสดไม่ต่ำกว่า 3,000 กก./วัน
- เก็บเกี่ยวผลผลิตโดยใช้แรงงานภายในครัวเรือน แล้วรวบรวมผลผลิตส่งให้ผู้รับซื้อในท้องถิ่น
- สมาชิกมีความสนใจในการปลูกพืชอื่นเพื่อเป็นรายได้เสริม
- กรณีพื้นที่ไม่เหมาะสม มีการปรับเปลี่ยนไปทำการเกษตรแบบผสมผสาน หรือพืชที่มีอายุสั้น
- สหกรณ์เป็นผู้จัดหาปัจจัยการผลิต

สถานการณ์ตลาด

- มีจุดรับซื้อน้ำยางสด และยางก้อนถ้วย ของพ่อค้าเอกชน ซึ่งส่วนใหญ่เป็นคนในพื้นที่รับซื้อด้วย
- ไม่มีการทำสัญญาตกลงกับคู่ค้า

เทคโนโลยีการผลิต

- ใช้เครื่องจักรกลการเกษตรในการเตรียมดิน
- ใช้แรงงานภายในครัวเรือนในการเก็บเกี่ยวผลผลิต
- มีการกำจัดวัชพืชระหว่างร่องสวนยาง

การยางแห่งประเทศไทย
Rubber Authority of Thailand

การบริหารจัดการ

- มีการอบรมให้ความรู้ในการบริหารจัดการผลผลิตที่ถูกต้อง เหมาะสม
- เกษตรกรมีความสามารถในการจัดเก็บผลผลิต และกระจายผลผลิตด้วยตนเอง โดยมีสหกรณ์ให้ความช่วยเหลือ
- มีเส้นทางขนส่งที่ครอบคลุมพื้นที่
- เกษตรกรมีการนำวัสดุเหลือใช้ทางการเกษตรผลิตเป็นปุ๋ยหมัก เพื่อลดต้นทุนการผลิต โดยสหกรณ์สนับสนุนอาคารผสมปุ๋ย
- สหกรณ์ฯ มีแผนในการผลิตปุ๋ยใช้เองในพื้นที่

ศักยภาพพื้นที่

- กิจกรรมมีความสอดคล้องกับความต้องการของสมาชิก
- สหกรณ์มีเงินทุนเพียงพอ
- เกษตรกรมีพื้นฐานในการทำการเกษตร และมีแรงงานเพียงพอ
- ชุมชนมีความเข้มแข็ง

ปัญหาการผลิต

- ปัญหาความไม่สงบในภาคใต้ ส่งผลให้กิจกรรมการแปรรูปยางแผ่นรมควัน และจตุรวบรวมน้ำยางสดของสหกรณ์หยุดดำเนินการ สมาชิกจึงจำหน่ายน้ำยางสดให้กับผู้รับซื้อในพื้นที่โดยตรง
- ปัญหาด้านเอกสารสิทธิ์ เกษตรกรสามารถทำการเกษตรได้ตามปกติ แต่ไม่สามารถออกโฉนดที่ดินได้

ประเด็นการพัฒนา

1. เชื่อมโยงการตลาดให้กับสินค้าที่เป็นอาชีพเสริม
2. พัฒนาการผลิตอาชีพเสริมต่างๆ ให้มีปริมาณ คุณภาพ และมาตรฐานตามที่ตลาดต้องการ
3. พัฒนาการแปรรูปผลิตภัณฑ์ยางพารา เช่น ยางแผ่นรมควัน

ข้อมูลแปลง Mega Farm
แปลงยางพารา มะปรางมัน อ.โคกโพธิ์ จ.ปัตตานี

1. ข้อมูลพื้นฐาน	
พื้นที่	1,881 ไร่
เกษตรกร	556 ราย เป็นสมาชิกสหกรณ์
สินค้า	สินค้าหลัก : ยางพารา สินค้ารอง : ผลไม้, ข้าว, ปาล์มน้ำมัน, ผักเหมียง กิจกรรมการเกษตรอื่นๆ : แปรรูปกล้วยน้ำว้า เลี้ยงด้วงสาคร
มาตรฐานสินค้า	-
ลักษณะพื้นที่	เป็นที่ราบลุ่มและเนินเขา
สภาพดิน/แหล่งน้ำ	แหล่งน้ำ : แบ่งออกเป็น 2 แหล่งหลัก 1. แหล่งน้ำธรรมชาติ จากอุทยานแห่งชาติน้ำตกทรายขาว ไหลผ่านคลองไส้ไก่ที่มีกระจายอยู่ในพื้นที่ 2. อ่างเก็บน้ำ 1 แห่ง ได้แก่ อ่างเก็บน้ำบ้านบุหรน ม.4 ต.ช้างให้ตก
สถานะกลุ่ม (วิสาหกิจ/สหกรณ์/องค์กร)	สหกรณ์การเกษตร กรป. กลาง มะปรางมัน ปัตตานี จำกัด อำเภอโคกโพธิ์ จังหวัดปัตตานี
รูปแบบกลุ่ม/กิจกรรมกลุ่ม	บริหารโดยสหกรณ์ ซึ่งมีกลุ่มในสังกัดฯ จำนวน 12 กลุ่มอาชีพ 375 ราย กิจกรรม : แบ่งออกเป็น กิจกรรมส่งเสริมกลุ่มอาชีพของสหกรณ์ที่ดำเนินการมา ตัวอย่างกลุ่มอาชีพพื้นฐาน • กลุ่มเลี้ยงโคเนื้อ ม.4 ต.ช้างให้ตก • กลุ่มเลี้ยงด้วงสาคร • กลุ่มทำอิฐบล็อก • กลุ่มลวดรองรับกล้วยน้ำว้า • กลุ่มกล้วยเส้นปรุงรส
2. สถานการณ์การผลิต	
รูปแบบการผลิต	• รูปแบบการผลิต - น้ำยางสด - ยางก้อนถ้วย • ผลิตแบบไหน ส่วนใหญ่เก็บเกี่ยวผลผลิต โดยใช้ แรงงานภายในครัวเรือน แล้วรวบรวมผลผลิต จำหน่ายผู้รับซื้อน้ำยางสดและยางก้อนถ้วยในท้องถิ่น
วางแผนการผลิต	ผลิตตามฤดูกาล
การปลูกพืชผสมผสาน	ได้ เนื่องจากสมาชิกสหกรณ์ค่อนข้างมีความสนใจ ในการทำอาชีพเสริมร่วมกับการทำสวนยาง

การปรับเปลี่ยนพืชอื่น	ในพื้นที่ไม่เหมาะสม เช่น พื้นที่ลุ่ม เกษตรกรหลายราย ในพื้นที่ เริ่มมีการปรับเปลี่ยนเพื่อทำการเกษตรแบบผสมผสาน และเปลี่ยนไปปลูกพืชอื่นแทนยางพารา เช่น ปาล์มน้ำมัน , พืชผักสวนครัวที่มีอายุการเก็บเกี่ยวสั้น (ผักเหมียง ถั่วลิสง ข้าวโพดหวาน)
ผลผลิต	ยางพารา : น้ำยางสด, ยางก้อนถ้วย
ปริมาณการผลิต	น้ำยางสด ประมาณ ไม่ต่ำกว่า 3,000 กิโลกรัมต่อวัน
3. สถานการณ์ตลาด	
ตลาด	มีจุดรับซื้อน้ำยางสด และยางก้อนถ้วย ของพ่อค้าเอกชน ซึ่งส่วนใหญ่เป็นคนในพื้นที่รับซื้อตัวเอง
รูปแบบการตลาด	ยางพารา : - น้ำยางสด รวบรวมผลผลิตขาย วันต่อวัน - ยางก้อนถ้วย รวบรวม จำหน่ายพ่อค้า 5-7 วัน ต่อครั้ง
ขายให้ใคร/ช่วงเวลาจำหน่ายผลผลิต	พ่อค้าเอกชนเป็นผู้รับซื้อ และนำไปจำหน่ายต่อ ที่โรงงาน/ขายตามฤดูกาล
ตลาด (มีข้อตกลงคู่ค้าที่แน่นอน/มีสัญญา)	ส่วนใหญ่ไม่ได้ทำสัญญาตกลงกับคู่ค้า อาศัยความเชื่อใจ เนื่องจากคู่ค้าส่วนใหญ่เป็นคู่ค้าประจำ และเป็นคนในชุมชนเดียวกัน
4. การใช้เทคโนโลยีในขบวนการผลิต	
การเตรียมดิน	เครื่องจักรกลการเกษตรเป็นหลัก
การปลูก	-
การเก็บเกี่ยว	เมื่ออายุครบ 7 ปี หรือสามารถให้ผลผลิตได้แล้ว จะใช้แรงงานภายในครัวเรือนเป็นหลักในการเก็บเกี่ยวผลผลิต
การดูแลระหว่างและหลังการเก็บเกี่ยว	เกษตรกรเจ้าของสวนมีการกำจัดวัชพืชมด้วยตนเอง และบางส่วนเป็นการจ้าง ทางสหกรณ์มีการจัดหาปัจจัยการผลิตต่างๆ เช่น ปุ๋ยและเกษตรภัณฑ์ต่างๆ ให้แก่สมาชิกสหกรณ์ร่วมด้วย
6. การบริหารจัดการ	
การบริหารจัดการกลุ่ม	สหกรณ์การเกษตร กรป.กลาง มะปรางมัน ปัตตานี จำกัด มีการบริหารตามหลักของสหกรณ์ทั่วไป มีการบริหารโดยคณะกรรมการ มีการแบ่งสมาชิกเป็นกลุ่มย่อย ออกเป็น 12 กลุ่ม โดยปฏิบัติตามระเบียบข้อบังคับพระราชบัญญัติสหกรณ์และกฎหมายอื่น และแต่ละกลุ่มมีตัวแทนเพื่อร่วมกันขับเคลื่อนกิจกรรมของสหกรณ์ มีการประชุมประจำเดือน การอบรมสัมมนา และจัดกิจกรรมต่างๆ เพื่อให้เกิดการพัฒนาาร่วมกันของสมาชิก
การบริหารจัดการผลผลิต/การขนส่งผลผลิต (Logistic)	การบริหารจัดการผลผลิต : มีการอบรมให้ความรู้แก่สมาชิก เพื่อให้มีการจัดการผลผลิตที่ถูกต้อง เหมาะสม การจัดเก็บผลผลิต : สมาชิกส่วนใหญ่มีความสามารถในการจัดเก็บผลผลิตด้วยตนเอง

	การกระจายผลผลิต : เกษตรกรเป็นผู้กระจายผลผลิตด้วยตนเอง โดยมีสหกรณ์คอยให้การแนะนำช่วยเหลือ การขนส่งผลผลิต : เส้นทางคมนาคม ค่อนข้างครอบคลุมทั่วทุกพื้นที่
การจัดการวัสดุเหลือใช้จากการเกษตร	ปัจจุบันเกษตรกรเริ่มมีความสนใจ นำวัสดุเหลือใช้จากการเกษตร มาแปรรูปเป็นปุ๋ยหมัก เพื่อลดต้นทุนการผลิต โดยได้มีการจัดทำหลักสูตรอบรมร่วมกับ กยท. สาขาโคกโพธิ์ เพื่อให้ความรู้แก่เกษตรกร นอกจากนี้ สหกรณ์ยังได้งบประมาณสนับสนุนก่อสร้างอาคารเพื่อดำเนินการผสมปุ๋ยใช้เอง สามารถลดต้นทุนให้กับสมาชิก และสหกรณ์มีแผนที่จะผลิตปุ๋ยใช้เอง (ปุ๋ยสั่งตัด)
7. ศักยภาพพื้นที่	
การขยายผลในพื้นที่	ด้วยพื้นฐานประชากรในพื้นที่ส่วนใหญ่ประกอบอาชีพเกษตรกรรม โดยทำสวนยางพาราเป็นหลัก ที่ผ่านมามีการรวมกลุ่มในการพัฒนาอาชีพ โดยอาศัย สหกรณ์การเกษตร กรป.กลาง มะปรางมันปัตตานี จำกัด เป็นตัวกลางสำคัญในการขับเคลื่อน และมีผลการดำเนินงานที่ดีเสมอมา ต่อไปในอนาคต ทางสหกรณ์มีความเห็นว่า โครงการเกษตรแปลงใหญ่เป็นโครงการที่ดี หากได้ดำเนินกิจกรรมที่มีความสอดคล้องกับความต้องการของสมาชิก จะยิ่งทำให้การประกอบอาชีพเกษตรกรรมของสมาชิกที่ร่วมโครงการมีคุณภาพมากยิ่งขึ้น ประกอบกับสหกรณ์มีทุนดำเนินงาน จึงมีพร้อมในการบริหารงานเป็นอย่างดี
ปัจจัยที่จะประสบผลสำเร็จ	ปัจจัยที่จะประสบผลสำเร็จ - ความเข้มแข็งของชุมชน / สหกรณ์ - พื้นฐานการทำเกษตรกรรมของคนในพื้นที่
ปัญหาของพื้นที่	สภาพปัญหาของพื้นที่ 1. เหตุการณ์ความไม่สงบในพื้นที่ ส่งผลให้กิจกรรมในการแปรรูปยางแผ่นรมควัน และจูดรวบรวมน้ำยางสดของสหกรณ์ซึ่งเคยรับซื้อน้ำยางสดจากสมาชิกต้องหยุดดำเนินการ ซึ่งในปัจจุบันสมาชิกของสหกรณ์ได้จำหน่ายน้ำยางสดให้กับผู้รับซื้อน้ำยางสดในพื้นที่โดยตรง 2. ปัญหาด้านเอกสารสิทธิ์ เนื่องจากพื้นที่ติดกับอุทยานแห่งชาติน้ำตกทรายขาว เกษตรกรไม่สามารถขอก่อถนนที่ดินได้ แต่ยังคงทำการเกษตรได้ตามปกติ การแก้ปัญหาที่ผ่านมา สหกรณ์มีการปรับตัว โดยมุ่งเน้นในการส่งเสริมให้สมาชิกใช้เวลาที่เหลือจากการประกอบอาชีพทำสวนยาง ส่งเสริมประกอบกิจกรรมอื่นๆ โดยการปลูกพืชอื่นแซมในสวนยาง และส่งเสริมการรวมกลุ่มสร้างอาชีพ จำนวน 12 กลุ่ม ได้แก่ 1. กลุ่มแม่บ้านเกษตรกรบ้านทรายขาว 2. กลุ่มลวดรองรับถั่วฝักยาวพารา 3. กลุ่มทอผ้าตำบลทรายขาว 4. กลุ่มแม่บ้านเกษตรกรบ้านควนลังงา

	5. กลุ่มสตรีส่งเสริมอาชีพบ้านบุหรน 6. กลุ่มสมุนไพรรูหงา-ตานี 7. กลุ่มอาชีพสหกรณ์บ้านบุหรน 8. กลุ่มอาชีพสหกรณ์บ้านช้างไห้ตก 9. กลุ่มแม่บ้านข้าวหลามคลองหิน 10. กลุ่มแม่บ้านเกษตรกรน้ำตกทรายขาว 11. กลุ่มเลี้ยงโคสมาชิก สกก. กรป. กลางฯ 12. กลุ่มสมาชิกเลี้ยงโคบ้างช้างไห้ตก
8. ประเด็นการพัฒนา	ต้องการพัฒนา 1. เชื่อมโยงตลาดให้กับกลุ่มสินค้าที่เป็นอาชีพเสริม 2. พัฒนาการผลิตอาชีพเสริมต่างๆ ให้มีปริมาณ คุณภาพ และมาตรฐานที่ตลาดต้องการ 3. พัฒนาการแปรรูปผลิตภัณฑ์ยางพารา เช่น ยางแผ่นรมควัน เป็นต้น เพื่อสร้างมูลค่าเพิ่มจากน้ำยางสด (สหกรณ์มีโรงรมอยู่ระหว่างดำเนินการปรับปรุงเพื่อใช้ในการดำเนินงาน)